

CAPÍTOL 15

La demanda contra el sol

Brauli Foz:

- Estimat lector, et demano una cosa:
no llegeixis aquest últim capítol.
Fes el que vulguis...
No puc evitar que el llegeixis.
Però si el llegeixes, després evita dir:
tòfona, tòfona...

Quan vaig escriure aquest llibre
no volia incloure aquest capítol.
No volia fer-ho
perquè explica alguna impossible de creure.
Aquest capítol és un conte,
però sembla un acudit dolent...
És una ximpleria!

I no vull que els meus lectors
es riguin d' aquest llibre
o pensin que he escrit mentides.

Això li trauria valor al meu llibre!

Però, al final, ho he escrit.
I és que jo no tinc la culpa
d' escriure un conte tradicional: **el plet al sol.**
O la demanda contra el sol.

Aquesta expressió vol dir el mateix que mentida o engany. S' utilitza quan no et creus alguna cosa que has escoltat.

Brauli Foz no vol que la gent parli malament d' aquest llibre quan llegeixin el capítol. Ell creu que és un llibre molt bo i té por que aquest capítol no sigui tan bo com altres que ha escrit.

Brauli Foz:

- Algunes persones diuen que aquest conte és una història que van viure a Loarre. Encara que també m' han dit que és un conte de Galícia i d' Andalusia.

Bé, és igual d' on vingui aquest conte en realitat.

Jo t' ho explicaré amb la gent d' Almudèvar.

A partir d' aquí, estimat lector, és responsabilitat teva seguir llegint.

Jo ja t' he avisat...

En Pere estava sorprès del que li va dir el Justícia.

Es va girar per a mirar als seus veïns i veïnes i va dir:

Pere Saputo:

- Heu posat una demanda contra el sol?!

Alcalde d' Almudèvar:

- Si, Pere.
Se'ns havia oblidat dir-t 'ho.

Quan estaves en la cort i després a Saragossa, vam posar una demanda contra el sol.

Pere Saputo:

- De debò?
Heu demandat al sol?

Veí d' Almudèvar 1:

- Això és!
Hem demandat al sol
perquè estem cansats d' ell.
Sempre ens crema la cara.

Anem de camí a Osca i ens crema la cara.
Tornem a Almudèvar i ens crema la cara.
Ja n' hi ha prou!

Veïna d' Almudèvar:

- Si. És veritat.
El sol ha deixat cecs a dos veïns nostres:
Simac Pérez i Calist Espuendes.
El sol els cremava els ulls tots els dies,
a poc a poc.
I ara mira 'ls: Ja no poden veure!

Volem evitar que això sigui així.
Ara estan cecs ells dos.
Però demà puc ser jo,
o tu, o tu...

Mentre deia això, la veïna que parlava anava assenyalant a altres veïns i veïnes.

Veí d' Almudèvar 1:

- Per això hem demandat al sol.
Pere, ara que estàs a Almudèvar,
pots ajudar-nos
a guanyar el judici contra el sol.
Ets molt llest i segur que saps com guanyar.

Hem contractat un advocat
i li hem pagat molts diners.
L' altre dia vaig vendre una de les meves ovelles
per a aconseguir els diners.
Imagina 't quants diners hem pagat!

Pere Saputo:

- Però, us esteu escoltant?
Us heu tornat tots bojós?
Què diran els altres pobles
quan s' assabentin del què heu fet?

De sobte, va aparèixer un altre veí
per a respondre a en Pere.
Estava molt enfadat.

Semblava un bàrbar que el volia matar.

Aquesta expressió s' utilitza per a dir que algú és molt brut. Els bàrbars eren els pobles que estaven fora de l' imperi romà fa molts anys.

Veí d' Almudèvar 2:

- Que els altres pobles diguin el que vulguin!
Prefereixo ser un ximple amb ulls que pot viure,
que un **curt de vista** que no serveixi per a res.

**Si tant t' importa el que diguin altres pobles
pots anar-te allà amb ells, senyor Pere.**

**Des que has tornat del palau reial
ja no ets el mateix.**

El veí va seguir parlant enfadat.

L' ambient s' anava escalfant a poc a poc.

En Pere va decidir calmar a la gent.

Va aixecar la mà per a parlar

i quan totes les persones es van callar,

en Pere va dir:

Pere Saputo:

- Està bé!
Us ajudaré en la demanda contra el sol.
Només necessito saber a quin advocat heu contractat.
Us asseguro que anem a guanyar el judici!

Gent de Almudèvar:

- Bé, bé!
Visca en Pere Saputo!

Tothom aplaudia i cridava d' alegria.

L' alcalde li va dir a en Pere el nom de l' advocat.

Una **persona curta de vista** és una persona amb dificultats per a veure. És una paraula que se sol utilitzar-se per a insultar. El terme correcte és persona amb dificultats de visió.

El veí pretén humiliar a en Pere davant de tots els seus veïns i veïnes.

Aquesta expressió significa que hi havia moltes persones tibants i la conversa podia acabar en una discussió o en una baralla.

Quan es va acabar el menjar i la beguda tothom van anar a les seves cases.

En Pere va anar a parlar amb l' advocat que vivia en un poble a prop d' Almudèvar.

Pere Saputo:

- Bona tarda.

T' han contractat els veïns i veïnes d' Almudèvar per a demandar al sol per cremar-los la cara?

Advocat:

Si.

Això és.

Els va dir que era un disbarat.

Vaig insistir diverses vegades...

Però a la gent d' Almudèvar els era igual.

Volien demandar al sol.

Després els vaig dir que un judici d' aquest tipus era car.

Vaig intentar espantar-los dient-los

que anirien a pagar molts diners,

però em van dir que havien aconseguit tots els diners ja.

I era veritat, em van portar molts diners.

Ja no sabia què fer...

Així que vaig acceptar el cas per a demandar al sol.

En Pere va comprovar que l' advocat era un bon professional.

L' advocat no volia **estafar** a la gent d' Almudèvar.

Van estar una estona més parlant i rient-se del disbarat.

Estafar és enganyar a algú amb l' objectiu d' aconseguir diners o altres coses.

En Pere va estar 3 dies més pel poble de l' advocat.

Necessitava pensar en un pla per a evitar, una altra vegada, que la gent d' Almudèvar fes una ximpleria i altres pobles es riguessin d' ells.

Al quart dia va parlar amb l' advocat.

Pere Saputo:

- Aquests dies he estat pensant i et vull proposar una cosa: vull ser l' advocat dels meus veïns en el judici contra el sol.

Jo m' encarrego de parlar amb la gent d' Almudèvar.

Els diners que t' han donat ens els repartim entre els dos i no hi haurà cap judici que celebrar.

Què et sembla?

Advocat:

- Em sembla bé.

Així em trec això del damunt...

Després de la conversa,
en Pere va tornar a Almudèvar.
Va reunir a tots els seus veïns i veïnes
i els va dir:

Pere Saputo:

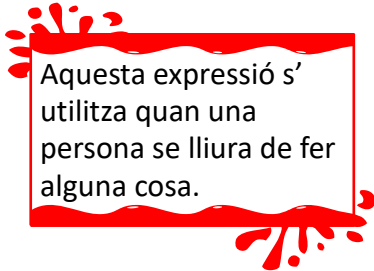
- Estimada gent d' Almudèvar.
Hem guanyat el judici contra el sol!
Ja no us quedareu cecs, ni cegues!

La gent, a l' escoltar a en Pere, va començar a celebrar-ho.
Totes les persones cridaven d' alegria.

Pere Saputo:

- D' acord, d' acord.
Espereu que us expliqui com hem guanyat
i després ho celebrem.

El primer que vaig fer
és llegir la demanda que vau posar.
Després vaig llegir la contestació que va escriure
l' advocat del sol.

Aquesta expressió s'
utilitza quan una
persona se lliura de fer
alguna cosa.

Pere Saputo:

- Llavors, vaig decidir parlar amb el jutge.

Li vaig dir que el sol ens té **tírria**
des de fa molt de temps.

Es un sol tossut, capgròs i dolent.

Apunta els seus raigs en la nostra cara
i ens deixa cecs!

El jutge m' escoltava molt atent.

Al final el vaig convèncer.

I en el judici va donar la raó

a la gent d' Almudèvar.

De fet, tinc una còpia de la **sentència** final.

Voleu que us la llegeixi?

Gent d' Almudèvar:

- Si, si!
Llegeix la sentència!

Pere Saputo:

- Està bé.
Us la llegiré.

En Pere va desplegar un paper que portava enrotllat.

En el paper no hi havia res escrit.

En Pere es va inventar tot el text.

feia veure que llegia...

Quan una persona té **tírria** d' una altra persona, significa que no li cau bé i li té mania.

Una **sentència** és la decisió que pren una jutgessa o un jutge en un judici. És una decisió que cal complir de manera obligatòria.

Pere Saputo (mentre aparentava llegir una sentència)

- **A la ciutat d' Osca, a 7 de novembre
de l' any no sé quants...**

**Jo, el jutge d' aquest judici
que signa aquesta sentència,
que a més soc alcalde, corregidor, tribunal
i jutge de milers de demandes de la terra
i d' altres planetes de l' univers...**

**En la demanda d' Almudèvar contra el sol d' Espanya,
veient les proves i documents
que cada part m' ha entregat...**

**Declaro, en justícia, llei, consciència, raó
i en nom i veu de la catòlica majestat del rei:
que la gent d' Almudèvar
té raó en la seva demanda.**

**Una demanda que no és una ximpleria,
perquè el sol porta anys cremant la cara
a la pobre gent d' aquest poble tan important.
Podrien haver denunciat al sol abans
i no ho han fet.**

**Han aguantat anys i anys
de cremades a la cara...**

**Així que no s' atreveixi el sol a cremar a més persones
quan vagin a Osca o tornin a Almudèvar...**

En Pere està rient-se de tota la gent que l' escolta. Diu moltes coses amb l' objectiu de ridiculitzar al seu poble. Cap veí, ni veïna, s' adona d' aquesta burla d' en Pere i creuen que totes les paraules d' en Pere són veritat.

En sentir això, la gent d' Almudèvar
no va poder aguantar més
i van començar tots a cridar i aplaudir d' alegria.
Llençaven els seus barrets a l' aire per l' emoció
i cridaven:

Gent d' Almudèvar:

- Visca Almudèvar!

Visca en Pere Saputo!

Pere Saputo:

- D' acord, d' acord...
Encara no he acabat.
Falta una bona notícia que haig de donar-vos.

Com heu guanyat el judici,
el sol ha pagat més de mil lliures jaqueses.

En Pere va ensenyar els diners
que s' havia repartit amb l' advocat.
Aquells diners, en realitat, era de la gent d' Almudèvar
que havien pagat a l' advocat
per al judici contra el sol.
Un judici que, en realitat, no s' havia celebrat.
En Pere volia utilitzar aquells diners per a millorar el seu poble.

Pere Saputo:

- Ara teniu diners per al que vulgueu.
Jo us recomano gastar-lo en millorar Almudèvar.
Per exemple, podeu fer un pou d' aigua per a...

En aquell moment el va interrompre un veí.

Veí de Almudèvar 3:

- No, no i no!
Res d' aigua!
Un pou d' aigua no volem.
Si fos un pou de vi,
em sembla bé.
Però d' aigua ni parlar-ne!

Escolteu tots i totes.

Utilitzarem els diners en una cosa important.

Jo arreglaria els murs d' Almudèvar
que cauen des de fa temps.

Hi ha lladres que entren en els nostres terrenys
i ens roben les nostres coses
i maten als nostres animals.

Ostres! La setmana passada
li van robar a Jordi Resmello,
un altre dels nostres veïns.
Us en recordeu?

Veí d' Almudèvar 3:

- Utilitzaria aquells diners
per a aixecar uns murs forts,
amb portes grans i pesades.
Així no entrarà ningú!

Tothom va aplaudir la proposta del veí.

En Pere Saputo va callar, es va encongir d' espatlles
i se'n va anar a casa seva.

Mentre caminava sol, pensava en veu alta.

Pere Saputo:

- **Què curiosa és la gent.**
Els seus estats d' ànim canvien molt ràpid.
Fa uns dies la gent m' odiava
i ara estan tots feliços...
Passen de l' odi a l' amor en segons.

En Pere fa una reflexió sobre els sentiments de les persones. Creuen que hi ha persones que es deixen portar molt per les seves emocions.

Brauli Foz:

- En Pere va arribar a casa seva i va sopar amb la seva mare.
Per fi va descansar després de tants viatges
i aventures per l' Aragó i Espanya.

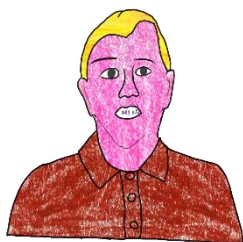
I fins aquí arriba el llibre 3
de les aventures del nostre heroi aragonès:
Pere Saputo.

Espero, estimat lector,
que el llibre t' hagi agradat
i no el **jutgis** per aquest últim capítol.
Ja t' he avisat al principi:
no llegeixis el capítol!

Jutjar és el mateix que
opinar.

Com m' assabenti que critiques el meu llibre
per culpa d' aquest últim capítol,
t' acusaré de mala persona
i enemic de la pau dels pobles.
Eah!

INFORMACIÓ D' EN JOSEP LLUÍS:

El **plet al sol** és un conte popular i tradicional a Espanya. Molts autors han escrit aquest conte i ho han escoltat a diferents zones i pobles d' Espanya.